

สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2

The States, Problems and Requirements of Information System Management of Schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 2

อภิวัฒน์ บุญนิธิภัทร¹ รศ.ดร.จันทง วงษ์ชาชม² และ ดร.วนิดา หงษ์มณีรัตน์³

Abhiwat Boonnitipat,¹ Assoc. Prof.Dr.Chumnong Wongchachom² and Dr.Wanida Hongmaneerat³

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
²Ph.D. (Information Science) รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
³Ph.D. (Development Education) ดร.วนิดา หงษ์มณีรัตน์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 208 คน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ จำนวน 208 คน และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำนวน 1,915 คน กลุ่มตัวอย่างที่วิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 100 คน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ จำนวน 100 คน และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำนวน 130 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับน้อย และอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2) สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความคิดเห็นด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ใช้งานระบบสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็น ด้านการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน จากผลการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเป็นร้อยละ 100 ควรพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

คำสำคัญ: การจัดการระบบสารสนเทศ

ABSTRACT

The purposes of this study were to investigate and compare the states, problems and needs for the information system management for the administration of schools under the Office of Nakhon Phanom Educational Service Area 2 based on the opinions of the school administrators, persons in charge of the information system and information system users, classified by their statuses and school sizes, and to find ways to develop the information system management of the schools. The populations of this research were 208 school administrators, 208 persons who were in charge of the information system and 1,915 information system users. The sample of 330 people consisted of 100 school administrators, 100 persons who were in charge of the information system and 130 information system users, selected by multi-stage random sampling. The tool used to collect data was a 5-rating scale questionnaire, constructed by the researcher, with the reliability coefficient of 0.97. Statistics used to analyze the data were percentages, means, standard deviations and F-test (One-way ANOVA). The results of this research were as follows: 1) The overall and each aspect of the states, problems and needs for the information system management for the school administration were at the high, low and high levels respectively. 2) The overall states, problems and needs for the information system management for the school administration did not make a statistically significant difference. When each aspect was considered, it was found that the opinions of the school administrators, persons in charge of the information system and information system users on the personnel administration showed the statistically significant difference at the .05 level. The opinions of the information system users showed the higher level than the school administrators at the statistically significant level of .05. 3) The overall states, problems and needs for the information system management for the administration of the schools, classified by school sizes, did not show a statistically significant difference. When each aspect was considered, it was found that the opinions of the school administrators, persons in charge of the information system and information system users on the aspect of academic administration showed the statistically significant difference at the .01 level, and the large-sized schools showed a higher level than the medium-sized schools at the .05 level. The opinions on the aspect of personnel administration showed a difference, and the large-sized schools showed a higher level than the small-sized schools at the statistically significant level of .05. 4) This study also suggested guidelines to develop the information system management for the administration of the schools. The guidelines suggested by 100 percent of the experts from this study included 4 aspects: the academic administration, budget administration, personnel administration and general administration.

Keywords: information system management

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ในหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 63-69 กล่าวว่า เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ทั้งด้านการบริหาร ด้านการเรียนการสอน ยังมีแนวโน้มว่าจะก้าวเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างมากใน

การเรียนการสอนการจัดการศึกษาทั้งระบบ การศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เพราะคอมพิวเตอร์มีคุณสมบัติและคุณลักษณะพิเศษที่จะสามารถเอื้ออำนวยในการเรียนการสอนและการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารและสื่อสารสนเทศ มักทำให้หน่วยงานใช้เวลาในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ส่งผลให้การตัดสินใจในแต่ละเรื่องล่าช้า ดังนั้น

ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องรวบรวม จัดระบบและใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 5)

ระบบสารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานในองค์กรและในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีสารสนเทศที่ครบถ้วน ถูกต้อง และทันเวลา ย่อมทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การพัฒนาสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งช่วยอำนวยความสะดวกให้การจัดทำและพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความตระหนักว่าการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการแก้ปัญหาและปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อเสนอแนะสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายโรงเรียน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ในการวางแผนการจัดระบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32-37) ได้แก่ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อบริหาร วิชาการ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อบริหารงบประมาณ การจัดระบบสารสนเทศเพื่อบริหารงานบุคคล และการจัดระบบสารสนเทศเพื่อบริหารงานทั่วไป ซึ่งจะส่งผลให้มีข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิด

เห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศในโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

4. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ แตกต่างกัน
3. สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยยึดขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 4 ด้าน กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 ข : 32-37) กรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 2,331 คน โดยจำแนกผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 208 คน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ จำนวน 208 คน และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำนวน 1,915 คน

2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2552 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเทียบสัดส่วนจากตารางสำเร็จรูปของเครืจซี่และมอร์แกน (วาโร เฟิงส์วิสต์. 2550 : 28) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน โดยจำแนกผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 100 คน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ จำนวน 100 คน และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำนวน 130 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธี

การของลิเคอร์ท (Liker' Rating Scale) โดยแบ่งเป็น 2 ชุด คือ 1) แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 2 โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ 2) แบบสอบถามแนวทางการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามแบบเลือกตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยนครพนม เพื่อขอความร่วมมือมายังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดของพร้อมแสดมปีจำหน่ายของถึงผู้วิจัย เพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนตามกำหนด ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 309 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.63 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของโรงเรียนโดยนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

2.2 เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการ การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบ

สารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

2.3 เปรียบเทียบสภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแนวทางพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน โดยนำมาหาค่าความถี่ และทำการสังเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับน้อย และอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ในการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ความคิดเห็นแตกต่างกันด้านสภาพเฉพาะการบริหารงานบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ เห็นว่าสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ในการเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่า สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็น ด้านสภาพการบริหารวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แนวทางการพัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ควรพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมด้านสภาพอยู่ในระดับมาก ด้านปัญหาอยู่ในระดับน้อย และด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ อีกทั้งได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงมาจัดเก็บข้อมูล และนำมาใช้บริหารจัดการในงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน เช่น การจัดเก็บข้อมูลหลักสูตรและการเรียนการสอน การจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผล การเรียน การจัดเก็บข้อมูลการพัฒนากิจกรรมแนะแนว การจัดเก็บข้อมูลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดเก็บข้อมูลการวิจัยในชั้นเรียน ฯลฯ นำเอาโปรแกรมบริหารงบประมาณ โปรแกรมบริหารการเงินการบัญชี โปรแกรมบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มาใช้เพื่อบริหารงานงบประมาณงานบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป รวมทั้งมีการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศไว้เป็นหมวดหมู่ชัดเจนเพื่อสะดวกต่อการค้นหาก่อนนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเจตน์ แก้วทันใจ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนนาร่องของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่าการปฏิบัติงานของครูผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศในโรงเรียนนาร่อง มีความ สามารถระดับปานกลางถึงมาก ด้านปัญหาการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริ เทพมาลี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความพร้อมของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่าโดยภาพรวมมีความพร้อมในด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์/เครื่องมือ และด้านโปรแกรมระบบงานต่าง ๆ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ โรงเรียนประถมศึกษา และสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน

ประถมศึกษา ในระดับน้อย และด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตยา เนตรวงษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้มีการบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จและเกิดความก้าวหน้า และการบริหารยังช่วยกำกับความประพฤติของคนในโรงเรียนให้มีระเบียบวินัย ทำให้โรงเรียนพัฒนาไปสู่เป้าหมายของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องบริหารงานทั้งงานบริหารทั่วไป งานวิชาการ งานงบประมาณและงานบุคคล การบริหารงานเหล่านี้ เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีนโยบายในการบริหารโรงเรียน โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ โดยให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้มีการจัดตั้งศูนย์ วิทยบริการ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบการศึกษาทางไกลให้มีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง (กษิต์เดช กุลศรี. 2547 : 3) ด้านปัญหาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนภัทร จันทร์เพ็ง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในโรงพยาบาล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีปัญหาการขาดแคลนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ ขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถในการดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากรด้านสภาพโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. สภาพ ปัญหาและความต้องการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบ

สารสนเทศ จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 2 ได้มีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศไว้บางส่วน เช่น การส่งข้อมูลนักเรียนรายบุคคล การรายงานผลการเรียนของนักเรียนเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา การแจ้งจำนวนนักเรียนที่จบการศึกษา เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนจะต้องดำเนินการในลักษณะเดียวกัน เนื่องจากได้รับการอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้สภาพการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้งานระบบสารสนเทศ จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นาดยา เกตุกลิ่น (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการดำเนินการพัฒนาระบบสารสนเทศ พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินงานตามกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูลในหน่วยงาน การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำข้อมูลไปใช้ ด้านปัญหาโดยรวมและรายด้านโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเตียง ทองผา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและข้อเสนอแนะการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา พบว่า ปัญหาในการจัดระบบสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต้องการ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตยา เนตรวงษ์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน

จากผลการศึกษาพบว่า ความต้องการการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศ และผู้ใช้ระบบสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 2 มีความต้องการที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของโรงเรียน ให้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาและการเรียนการสอนในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาบุคลากร โดยมีการจัดฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงอย่างต่อเนื่อง ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาในงานในหน่วยงานที่มีการจัดระบบสารสนเทศที่ดีเด่น สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างได้ และจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศให้บุคลากรได้ศึกษาหาความรู้ เพื่อพัฒนาการจัดและพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียน

2. ควรมีการจัดสรรงบประมาณประจำปี เพื่อจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การจัดทำเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลและจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการจัดระบบสารสนเทศทุกด้าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมการต่อต้านในการเปลี่ยนแปลงระบบ โดยการนำรูปแบบการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาไปใช้ในการศึกษาครั้งต่อไป

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษา

3. ควรศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศและสภาพความสมบูรณ์ของสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น ๆ เช่น โรงเรียนในฝันหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียน โรงเรียนสาธิตต่าง ๆ โรงเรียนดีเด่น

เอกสารอ้างอิง

ศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ศิริ เทพมาลี. (2545). การศึกษาความพร้อมของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเอื้อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

กษิต์เดช กุลศรี. (2547). การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2548). เทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สารมวลชน.

ชนภัทร จันทร์เพ็ง. (2544). การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในโรงพยาบาลพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จิตติยา เนตรวงษ์. (2544). ปัญหาและความต้องการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นาดยา เกตุกลิ่น. (2546). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เตียง ทองผา. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำพู. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมเจตน์ แก้วทันใจ. (2546). การบริหารจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนนำร่องของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Cowan, Greg L. (1993,September). "A study of Effective Information System Users," **Dissertation Abstracts International**. 54 (2): 361.

Karadima, O. (1984). "Management Information System for Faculty Allocation Institution of Higher Education : A Case Study for the University of Santiago de Chile," **Dissertation Abstracts International**. 42(2): 1517-A.

Laudon, Kenneth C. & Laudon, Jane P. (1996). **Management Information System**. 4th ed. Upper Saddle River, New Jersey : Prentice Hall, Inc.

Singh, Hunsra B. (1981). "Decision Making and Flow of Information A Case Study of Management Information System at Central YMCA College," **Dissertation Abstracts International**. 42(4) : 1454-A.